

Toimintakertomus 1992

Jyväskylän yliopiston Chydenius–Instituutti muodostettiin vuoden 1991 alusta yhdistämällä Chydenius–Instituutin nimellä Kokkolassa toiminut tutkimuslaitos ja Jyväskylän yliopiston Keski–Pohjanmaan täydennyskoulutusyksikkö. Instituutti on hallinnollisesti Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskukseen kuuluva laitos. Siihen on toiminnallisesti liittynyt myös Keski–Pohjanmaan kesäyliopisto.

Instituutin toiminta–alueet ovat

- avoin korkeakoulu
- opettajakoulutus
- täydennyskoulutus
- tutkimus
- kesäyliopisto

Chydenius–Instituutin toimitilat sijaitsevat Kokkolan keskustassa entisen Hagströmin nahkatehtaan kiinteistössä.

Jyväskylän yliopisto
Chydenius–Instituutti
Pitkäsillankatu 1–3
67100 Kokkola

Puh. 968–8294 111 (vaihde)
Telefax 968–8294 202

Taloudellinen lama ja julkisen sektorin rahoituskriisi olivat leimaa-antavia kulu-
neelle vuodelle. Sen vaikutukset heijas-
tuivat voimakkaasti myös koulutukseen ja
tutkimukseen. Yliopistojen määräraha-
kehitys pysähtyi ja oli kääntymässä selvään
laskuun. Edessä ovat henkilöstömenojen
supistukset ja säästöt kaikilla tasoilla.

Chydenius-Instituutin toiminta kuluneen
vuoden aikana kasvoi kuitenkin merkittä-
västi lähes kaikilla alueilla. Opettajan-
koulutus laajeni edelleen. Poikkeus-
koulutukseen otettiin ennätysmäärä uusia
opiskelijoita, yhteensä 66, joista 18
opiskelijaa aloitti opiskelunsa Vaasassa.
Lisäksi ensimmäiset ylioppilaat aloittivat
5-vuotisen urakkansa luokanopettajan
koulutusohjelmassa (LUOKO-92).
Opettajankoulutusyksikön kokonaisopis-
kelijamäärä oli siten 267, joista yli puolet
oli kokopäiväisiä opiskelijoita. Maksulli-
seen täydennyskoulutukseen osallistui
1317 opiskelijaa, mikä on jonkin verran
vähemmän kuin edellisenä vuotena. Sitä-
vastoin laskutus ja kurssilaispäivien määrä
täydennyskoulutuksessa kasvoi. Avoi-
nessa korkeakoulussa opiskelijamäärä
ylitti ensimmäisen kerran 1000 opiskelijan
rajan. Lama ja työttömyys on selvästi ak-
tivoanut ihmiset omaehtoiseen opiskeluun.
Tutkintoja Chydenius-Instituutissa suori-
tettiin yhteensä 74, joista 55 luokan-
opettajan ja 19 erityisopettajan tutkintoa.
Suoritettujen opintoviikkojen yhteismäärä
oli 13800, mikä vastaa 80 ylempää kor-
keakoulututkintoa. Opetustunteja anneti-
tiin yli 9500, mikä on lähes puolet koko
Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutus-
keskuksen kokonaistuntimäärästä. Myös
tutkimustoiminta Chydenius-Instituutissa
jatkuu vireänä. Vuoden aikana käynnistyi-
vät seuraavat tutkimusprojektit: Kokkolan
ammattikorkeakoulun ja nuorisostaen-
kokeilun seuranta- ja kehittämistutkimus,
Vaasan läänin elintarviketuotannon
varautuminen Euroopan integraatioon

sekä Lestijoki - ihmisen luonto. Toi-
mintavuoden aikana Chydenius-Instituut-
in tutkimuksia-sarjassa ilmestyi viisi ja
monistesarjassa neljä tutkimusta.

Chydenius-Instituutin talous oli kohtuul-
lisen hyvässä kunnossa vuonna 1992.
Kokonaistulot olivat 12 300 000 mk. Tu-
lorahoitus koostui kurssituloista (17 %),
erilaisista valtion määrärahoista (66 %)
sekä Kokkolan ja Pietarsaaren toiminta-
avustuksesta (17 %). Julkisen rahoituksen
osuus kasvoi jonkin verran edelliseen
vuoteen verrattuna.

Loppuvuodesta laajennettiin instituutin
kirjastopalveluja. Kirjastolle remontoitiin
uudet suuremmat tilat Hagströmin kiin-
teistön päärakennuksesta, jolloin saatiin
käyttöön myös opiskelijoiden kaipaamaa
lukusalitilaa. Samalla voitiin sijoittaa yh-
teen paikkaan opiskelijoita varten eri
puolille siroteltuja palveluja (tiedonhaut,
kopiointi). Myös kirjaston aukioloaikoja
pidennettiin.

Vuoden 1992 aikana käynnistyi vilkas
keskustelu yliopistojen rönsyistä ja niiden
leikkaamisesta. Yliopistojen rakenteelli-
nen kehittäminen ja myytti suurten yksi-
köiden tehokkuudesta hallitsivat keskus-
telua. Erityisesti täydennyskoulutus ja
avoin korkeakoulu on yksisilmäisesti
nähty yliopistojen rönsyinä ja hallit-
semattomana hallinnon kasvuna. Puhe
rönsyistä on kuitenkin epämääräistä ja
harhaanjohtavaa. Täydennyskoulutus
hoitaa erinomaisesti paljon korostettuja
ympäristösuhteita ja hankkii suurelta osin
rahansa itse ja avoin korkeakoulu toisaalta
hoitaa tärkeää sivistystehtävää, jota yli-
opistojen ainelaitokset eivät kykene
eivätkä aina haluakaan tehdä. Erityisesti
Keski-Pohjanmaalla avoimen korkea-
koulun merkitys on ainutlaatuinen.

Opettajankoulutus halutaan keskittää yliopistopaikkakunnille tehokkuuteen ja kustannussäästöihin vedoten. Chydenius-Instituutti on hyvä esimerkki pienten yksiköiden "tehottomuudesta". Opettajankoulutus on Chydenius-Instituutissa lähes puolet halvempaa kuin vastaava koulutus yliopistojen opettajankoulutuslaitoksissa. Se on myös määrätietoisesti kehittänyt koulutusta monimuoto-opetuksen ja itseohjautuvuuden periaatteiden pohjalta ja tuonut aikuiskoulutuksen merkittäväksi vaihtoehdoksi perinteiselle opettajankoulutukselle. Pienet yksiköt voivat toimia joustavasti; niissä kokeillaan uusia opetusmenetelmiä ja tutkimusotteita, joita suurten yliopistojen byrokratia vaikeuttaa. Chydenius-Instituutin opettajankoulutus on hyvä esimerkki luovasta ja kokeilevasta toiminnasta, josta hyötyy koko opettajankoulutus Suomessa.

Opettajien poikkeuskoulutuksen jatkaminen vaihtoehtoisena aikuiskoulutuslinjana osana Jyväskylän yliopiston opettajankoulutusta on Chydenius-Instituutin vastaus erikoistumiselle ja profiloitumiselle, jota nyt peräänkuulutetaan. Aikuiskoulutuksen kytkeminen osaksi opettajankoulutusta olisi merkittävä edistysaskel koulutuksen kehittämisessä, jossa on otettava huomioon muuttuvan yhteiskunnan tarpeet. Chydenius-Instituutin toteuttama opettajankoulutus voisi tuottaa ideoita myös muiden alojen koulutuksen kehittämiseen.

Maksullisen täydennyskoulutuksen tarkoituksena on pitää ajantasalla, syventää ja laajentaa aikaisemman koulutuksen antamia valmiuksia. Vuonna 1992 Chydenius-Instituutin järjestämään täydennyskoulutukseen osallistui 36 eri koulutusohjelmaan tai kurssille 1317 henkilöä. Koulutustilaisuuksista noin puolet oli pitkäkestoisia ja puolet lyhytkestoisia. Opetuspäiviä oli hieman yli 400. Toiminnan volyymin määrällinen kasvu aikaisempiin vuosiin verrattuna näkyy järjestettyjen opetuspäivien lisääntymisenä, ei opiskelijamäärissä. Tämä kertoo siitä, että järjestettävä koulutus on painottunut suunnitelmien mukaisesti yhä enemmän pitkäkestoiseen koulutukseen.

Opetus- ja kasvatustila

Opetus- ja kasvatustilan täydennyskoulutusta järjestettiin vuonna 1992 yhä tiiviimmässä yhteistyössä Chydenius-Instituutin luokanopettajakoulutuksen kanssa. Tämä näkyi mm. pätevyittävien alkuopetuksen, kuvaamataidon ja tekstiilityön erikoistumisopinnojen järjestämisessä myös opettajakoulutuksen varsinaisille opiskelijoille. Luokanopettajakoulutuksen monimuoto-opetuksen sovellukset ja uudet innovaatiot mahdollistivat valtakunnallisen opettajakouluttajakoulutuksen aloittamisen Kokkolassa. Vuonna 1992 järjestettiin monimuoto-opetusta käsitteleviä koulutusohjelmia ja -päiviä mm. ammattikorkeakoulu- ja nuorisosteen kokeiluihin osallistuville opettajille. Alueen opettajille järjestettiin mm. opetussuunnitelman kehittämiseen, tuloksellisuuteen, cheyttämiseen ja opetusmenetelmiin liittyvää koulutusta.

Monimuoto-opetus opettajakoulutuksessa -

koulutusohjelmat nro 1 ja 2 olivat Chydenius-Instituutin eräs vastaus opettajakoulutuksen kehittämisen haasteisiin valtakunnallisesti. Chydenius-Instituutissa on perehdytetty oman opettajakoulutuksen kouluttajia monimuoto-opetuksen perusteisiin aina vuodesta 1988 saakka. Koska kokemukset paikallisesta kouluttajakoulutuksesta olivat myönteisiä, nousi ajatus valtakunnallisen koulutusohjelman järjestämisestä. Opetusministeriön rahoituksen turvin järjestettiin vuonna 1992 kaksi monimuoto-opetus -opettajakoulutuksessa -koulutusohjelmaa, joihin osallistui noin 50 opettajakouluttajaa. Enemmistö osallistujista oli normaalikoulujen lehtoreita, mutta toisaalta ilahduttavaa oli, että he edustivat miltei kaikkia luokan- ja aineenopettajakoulutusta antavia yksiköitä. Monimuoto-opetuksen periaatteiden mukaisesti toteutetun koulutusohjelman tavoitteena oli oman työn ja opetussuunnitelman kehittäminen ja henkilökohtaisena tavoitteena monimuotoisen opintojakson suunnittelu, toteutus ja arviointi. Työskentelyn tuloksista ilmestyy koulutusraportti syksyllä 1993.

Alkuopetuksen erikoistumisopinnot oli ensimmäinen erikoistumisainekokonaisuus, joka järjestettiin Chydenius-Instituutissa täydennyskoulutuksena. Alkuopetuksen sisällöt herättivät paljon kiinnostusta ja koulutusohjelman aloitti 24 lastentarhanopettajaa, luokanopettajaa ja erityisopettajaa, jotka halusivat täydentää tietojaan ja taitojaan alkuopetusikäisen lapsen kehityksestä, kasvusta ja oppimisesta. Koulutuksen järjestäminen monimuoto-opetuksen periaatteiden mukaisesti sopi hyvin työssä käyville kurssilaisille.

Yhteiskunnallinen ala

Julkishallintoa ja elinkeinoelämää palveleva koulutus vakiinnutti vuonna 1992 asemansa Chydenius-Instituutissa. Yrittäjien kasvu-ura -koulutusohjelmaan kuuluvat Pienyrittäjien kehittämiskurssit Kokkolassa ja Kaustisella saatiin loppuun. Yrittäjien kasvu-ura -koulutuksen suunnittelu jatkui mittavana, mutta jatkoa varten rahoitusta ei saatu. Maakunnan strategiseen suunnitteluun ja johtamiseen valmiuksia antava koulutusohjelma - Keski-Pohjanmaan Strategiat - sai jatkoa toisella koulutusohjelmalla. Ensimmäiseen ja toiseen julkishallinnon johtamis- koulutusohjelmaan on osallistunut yhteensä 53 keskipohjalaista vaikuttajaa.

Maaseudun mahdollisuudet nro 1 - koulutusohjelma käynnistyi loppuvuodesta 1992 yhteistyössä Helsingin yliopiston Seinäjoen Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskuksen kanssa. Hanke oli yksi Maaseutupolitiikan neuvottelukunnan tukemista neljästä maaseudun kehittäjien koulutusohjelmasta. Hankkeeseen saatiin myös Vaasan läänin kehittämisrahaa. Koulutusohjelmaan osallistui 18 alueen maaseudun asioiden kanssa tekemisissä olevaa henkilöä. Koulutuksessa korostettiin konkreettista maaseudun kehittämistä strategisen suunnitteluprosessin avulla, lisäksi sisällöllisesti paneuduttiin

mm. yhteiskunnan muutokseen, Euroopan integraatioon, yritystoiminnan ja organisaatioiden kehittämiseen, verkostoitumisen, tiedon ja luovuuden problematiikkaan, kehittäjän rooliin ja tehtäviin sekä tiedottamiseen.

Vapaa-aikatoimen haaste 90-luvun kunnissa oli loppuvuodesta 1992 käynnistynyt ensimmäinen kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen työntekijöille tarkoitettu koulutusohjelma. Tavoitteena oli etsiä keinoja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen tehtävien ja palvelujen uudelleen hoitamiseen ja järjestämiseen vastauksena eri sektoreiden rakenteellisiin muutoksiin. Koulutusohjelma oli myös ensimmäinen koulutus, jota rahoitettiin akateemisten työttömien tai työttömyysuhan alaisten henkilöiden koulutustuesta, ns. Relanderin rahasta. Koulutuksen aloitti 16 osallistujaa ympäri Suomea.

Muu täydennyskoulutus

Vuonna 1992 jatkui Chydenius-Instituutin, Oulun yliopiston ja Kokkolan teknillisen oppilaitoksen yhteistyönä toteutettava opistoinsinöörien jatkokoulutusohjelma, KISKO-projekti sekä pitkäkestoiset kaksivuotinen moniammatillinen työnohjaajakoulutus ja kolmivuotinen perheterapiakoulutus.

Avoim korkeakoulu

Avoim korkeakoulu tarjoaa aikuisille mielekkäitä yliopistollisia opintokokonaisuuksia ilman pohjakoulutusvaatimuksia. Avoimessa korkeakoulussa voi suorittaa ne opinnot, jotka ovat pääsyedellytyksenä opettajien pätevyitysmiskoulutukseen. Se on väylä myös muihin yliopistojen koulutusohjelmiin. Chydenius-Instituutti on järjestänyt avointa korkeakouluopetusta lähinnä kasvatus- ja yhteiskuntatieteissä. Tarjontaa tullaan laajentamaan yhä enemmän myös muihin tieteenaloihin, mm. matemaattis-luonnontieteellisiin ja humanistisiin aineisiin.

Kiinnostus avointa korkeakoulua kohtaan on ollut koko ajan kasvussa. Vuonna 1992 opiskelijamäärä kasvoi huomattavasti: avoimessa korkeakoulussa oli opiskelijoita 1024, mikä on kolmanneksen enemmän kuin edellisvuonna. Halukkaita opiskelijoita olisi ollut enemmänkin, mutta useissa aineissa opiskelijamäärää jouduttiin rajoittamaan tila- ym. resurssien rajallisuudesta johtuen.

Avoimessa korkeakoulussa järjestettiin yleis- ja kieliopintoja sekä approbatur- ja cum laude approbatur -tason opetusta. Approbatur-opetusta järjestettiin

yhdeksässä eri aineessa: kasvatustieteessä, erityispedagogiikassa, aikuiskasvatuksessa, psykologiassa, filosofiassa, sosiologiassa, yhteiskuntapolitiikassa, liikuntalääketieteessä ja ekologiassa ja ympäristöhoidossa. Cum laude -tason opetusta järjestettiin kasvatustieteessä ja yhteiskuntapolitiikassa.

Kasvatustieteen approbatur-opetuksen toteutuksessa siirryttiin kaikissa toimintapaikoissa monimuoto-

opetukseen. Chydenius-Instituuttiin saatiin oma etäohjaaja syksyllä 1992, jolloin kasvatustieteen approbatur-opiskelijoiden ohjausta pystyttiin entisestään tehostamaan. Myös kasvatustieteen approbatur-opetuksen saavutettavuutta parannettiin järjestämällä Chydenius-Instituutin toimesta tutorohjausta neljällä paikakunnalla: Kokkolassa, Pietarsaarella, Kannuksessa ja Toholammilla. Lisäksi Keski-Pohjanmaan opisto järjesti ohjausta Kälviällä.

Chydenius-Instituutti järjesti avointa korkeakoulutoimintaa yhteistyössä Keski-Pohjanmaan kesäyliopiston, Pietarsaaren suomenkielisen työväenopiston ja Keski-Pohjanmaan opiston kanssa.

Chydenius-Instituutti on järjestänyt opettajien poikkeuskoulutusta vuodesta 1987 lähtien. Opettajankoulutus järjestetään opetusministeriön erillismäärärahoihin. Vuonna 1992 alkoi kuudes erityisopettaja- ja viides luokanopettajakurssi. Erityisopettajakoulutuksessa voi suorittaa erilliset erityisopettajan opinnot, jotka ovat pohjakoulutuksesta riippuen laajuudeltaan joko 40 ov (luokanopettajapohjalta) tai 60 ov (HuK- tai vastaavan tutkinnon pohjalta). Erityisopettajaopinnot järjestetään siten, että ne voidaan suorittaa työn ohessa kesä- ja viikonloppuopiskeluna. Vuonna 1992 Chydenius-Instituutista valmistui 19 erityisopettajaa.

Luokanopettajakoulutuksen tavoitteena on opettajankoulutuksen sisältöjen ja menetelmien kehittäminen. Luokanopettajakoulutusta järjestetään poikkeuskoulutuksena, jolloin koulutukseen hakevalta vaaditaan riittäviä aiempia korkeakouluopintoja: alemmaa korkeakoulututkintoa vastaavat opinnot ja arvosana kasvatustieteessä. Lisäksi vaaditaan opettajakokemusta. Luokanopettajaksi voi pätevoityä suorittamalla kasvatustieteiden kandidaatin tutkinnon luokanopettajan koulutusohjelman mukaan tai suorittamalla luokanopettajan koulutusohjelmaa vastaavat opinnot, jolloin edellytyksenä on aiemmin suoritettu ylempi korkeakoulututkinto.

Vuonna 1992 käynnistettiin uusi kasvatustieteiden kandidaatin tutkintoon johtava luokanopettajan koulutusohjelma, LUOKO -92, joka on ylioppilaspohjainen viidelle vuodelle ajoittuva ohjelma. Koulutusohjelmassa pyritään teorian ja käyt-

tännön syvempään vuorovaikutukseen siten, että opiskelijat toimivat kolmannen opiskeluvuoden luokanopettajina ns. työharjoittelussa. Samanlainen työharjoittelujakso sijoittuu viidennen opiskeluvuoden syyslukukauteen.

Luokanopettajakoulutuksen hakijamäärät kasvoivat edelleen. Poikkeuskoulutukseen oli 359 hakijaa, joista 66 valittiin koulutukseen. Heistä 48 opiskeli Kokkolassa ja 18 Vaasassa, jossa näin uutena paikkakuntana käynnistyi luokanopettajien poikkeuskoulutus. LUOKO -92 -ohjelmaan oli 465 hakijaa, joista 16 valittiin koulutukseen.

Vuonna 1992 Chydenius-Instituutin luokanopettajakoulutuksesta valmistui 48 kasvatustieteiden kandidaattia ja 7 luokanopettajan koulutusohjelmaa vastaavat opinnot suorittanutta.

Chydenius-Instituuttiin otettiin myös 18 opiskelijaa ns. KK-ohjelmaan, jossa vanhamuotoinen peruskoulun luokanopettajan tai kansakoulunopettajan tutkinto täydennetään kasvatustieteiden kandidaatin tutkinnoksi.

Yhteistyössä täydennyskoulutuksen kanssa järjestettiin kuvaamataidon ja tekstiilityön 15 opintoviikon laajuiset erikoistumisopinnot. Näissä ryhmissä opiskelee noin 15 opiskelijaa kummassakin, pääosin poikkeuskoulutusopiskelijoita. Kuvaamataidon opetusta laajennettiin aloittamalla myös 35 opintoviikon erikoistumisopinnot. Tämän ryhmän 16 opiskelijasta valtaosa on jo aiemmin muualla luokanopettajatutkinnon suorittaneita.

Chydenius-Instituutin tutkimusosasto tekee monitieteistä yhteiskuntatutkimusta. Ajankohtaisiksi painopistealoiksi on määritelty elinkeinoelämän rakenne, koulutus ja maakunnan kulttuuriset ominaispiirteet. Instituutin yhteiskuntatutkijoita työllistävät useimmiten aiheeltaan ajankohtaiset tutkimushankkeet, ja näin ollen osallistuminen myös yhteiskunnalliseen keskusteluun on ollut vilkasta. Tavoitteena on tehdä maakuntaa palvelevaa, mutta laajemminkin kiinnostavaa tutkimusta.

Tutkimusosasto on projekti organisaatio, jossa lähes kaikki hankkeet toteutetaan erillisrahoituksella. Chydenius-Instituutti tekee myös tilaustutkimusta yhteiskunta-, talous- ja kasvatustieteellisiltä aloilta.

Vuonna 1992 jatkuivat useat pitkäaikaiset tutkimusprojektit. Euroopan integraatioon ja elintarviketuotantoon liittyviä hankkeita on ollut meneillään useampikin. Kulttuurin sosiaalisia ja taloudellisia merkityksiä arvioivasta tutkimuksesta saatiin ensimmäiset raportit, jotka herättivät runsaasti mielenkiintoa. Visioita Keski-Pohjanmaan maaseudun kehityksestä on luonnosteltu luonnonmukaisen viljelyn mahdollisuuksia ja Lestijokilaakson luonnontaloudellista kehittämistä selvittävässä tutkimuksissa. Kasvatustieteellisessä tutkimuksessa on tarkasteltu paikallisia koulutuskokeiluja. Chydenius-Instituutin uusimuotoista opettajakoulutusta koskeva tutkimus on monivuotinen; Kokkolan ammattikorkeakoulukokeilun ja nuorisooasteen koulutuskokeilun seuranta- ja kehittämistutkimus aloitettiin syksyllä 1992.

Tutkimusprojektit

Suomen elintarviketuotannon järjestelmä ja Euroopan integraatio
Tutkimuksessa selvitetään elintarvikelijärjestelmän muutoksia Suomessa ja muissa pienissä länsieurooppalaisissa maissa.
Rahoittaja: Suomen Akatemia. Tutkimus on osa Suomen Akatemian Suomi ja Euroopan integraatio -tutkimusohjelmaa.
Leo Granberg, Olli Rosenqvist

Luonnonmukainen viljely mahdollisuutena

Tutkimuksessa selvitetään, millaiset yrittäjät aloittavat luomuviljelyn ja minkälaisia haasteita ja mahdollisuuksia luomuviljely on antanut ja tulee antamaan maataloudelle ja maaseudulle.
Rahoittajat: Keski-Pohjanmaan kulttuurirahasto, maa- ja metsätalousministeriö ja maatilahallitus.
Heikki Susiluoma

Kulttuurin sosiaaliset ja taloudelliset merkitykset

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa kulttuuripalvelujen käyttöä Keski-Pohjanmaalla ja arvioida kulttuurin merkityksiä paikallisessa ja alueellisessa kehityksessä.
Rahoittajat: Kokkolan kaupunki, Keski-Pohjanmaan kulttuurirahasto, NordREFO, Jyväskylän yliopisto.
Kari Ilmonen

Keskipohjalaiset keskioluen jakelun rajoitukset ja niiden vaikutukset
Tutkimuksessa tarkastellaan niitä välillisiä ja välittömiä vaikutuksia, joita keskiolutkielloilla on.
Rahoittajat: Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, Keski-Pohjanmaan kulttuurirahasto.
Jaakko Joki

Luokanopettajien poikkeuskoulutuksen seuranta- ja kehittämistutkimus

Tutkimuksen tarkoituksena on erityisesti aikuisille suunnatun opettajankoulutuksen koulutusmenetelmien ja koulutuksen organisointitapojen edelleenkehittäminen.

Rahoittajat: Opetusministeriö ja opetushallitus.

Kari Kiviniemi

Vaasan läänin elintarviketuotannon varautuminen Euroopan integraatioon

Tutkimuksessa selvitetään Euroopan integraation vaikutuksia Vaasan läänin elintarviketuotantoon, arvioidaan elintarviketuotannon muutosten aluetaloudellisia vaikutuksia Vaasan läänissä ja pohditaan keinoja, joilla integraation haitallisia vaikutuksia voidaan poistaa ja hyödyllisiä vaikutuksia lisätä.

Tilaja: Vaasan läänin seutukaavaliitto.

Olli Rosenqvist, Jouni Kaipainen, Jaakko Joki, Leo Granberg

Lestijoki – ihmisen luonto

Tutkimuksen tavoitteena on konkreettisen toimintarenkaiden avulla edistää Lestijokilaakson luonnontaloudellista kehittämistä. Samalla tarkastellaan ihmisen

luontosuhdetta eettis-filosofisesta näkökulmasta.

Rahoittaja: Maaseutupolitiikan neuvottelukunta

Heikki Susiluoma

Kokkolan ammattikorkeakoulukokeilun ja nuorisoasteen koulutuskokeilun seuranta- ja kehittämistutkimus

Tutkimuksen taustan muodostavat Kokkolassa käynnissä olevat koulutuskokeilut ja sen tehtävänä on vastata kokeilutoimintaa hyödyttävästä tiedonkeruusta, analysoinnista ja tulkinnasta.

Rahoittajat: Kokkolan kaupunki ja Kokkolan va. ammattikorkeakoulu

Eija-Mari Heikkilä

Tutkimusosaston järjestämät seminaarit

Aluesuunnittelupäivät 1992 Pietarsaareissa ja Kokkolassa 20.–21.3.

Maataloustutkimuksen metodologia seminaari 3.–4.9.

Luonnonmukaisen viljelyn seminaari : henki ja aine 14.–15.10.

Nopeat muutokset yhteiskunnassa ja ammateissa edellyttävät kansalaisilta jatkuvaa kouluttautumista. Suomessa koulutuksen laadun yhtenä kriteerinä on perinteisesti pidetty laajaa yleissivistystä. Yleissivistys antaa valmiuksia sopeutua muutoksiin myös työelämässä ja luo pohjaa jatkuvalla koulutukselle. Kesäyliopistot ovat perinteisesti tarjonneet koulutuspalveluja, joita opiskelijat ovat hakeneet sekä yleissivistyksellisin että ammatillisin perustein. Koulutus on ollut pitkäkestoista, kuten esimerkiksi yliopistollisten arvosanojen suorittaminen, tai lyhytkestoista, kuten erilaiset ajankohtaiset seminaarit tai muut tilaisuudet. Kummankin kaltaisia koulutustilaisuuksia tarvitaan, niin pitkäkestoista kuin lyhytkestoisiakin, nopeasti ajan haasteisiin vastaavia koulutustilaisuuksia. Kesäyliopisto tarjoaa monipuolisesti koulutustilaisuuksia ihmisen elämänkaaren kaikkiin vaiheisiin, koostuuhun opiskelijakunta aina koululaisista eläkeläisiin.

Suomessa vallitseva taloudellinen lama on heijastunut koulutuksen kysynnässä. Työnantajien kustantaman ammatillisen täydennyskoulutuksen kysyntä on vähentynyt. Toisaalta omaehtoisen, opiskelijan itse rahoittaman koulutuksen kysyntä on noussut. Kysyntään on pyritty vastaamaan tarjoamalla lisää avointa korkeakouluopetusta. Valtiovalta on pyrkinyt ohjaamaan työttömiksi joutuneita koulutukseen erilaisin tukitoimin. Tämänlaiset uudet koulutushaasteet on otettu vastaan myös kesäyliopistoissa.

Kesäyliopisto toimii verkostoperiaatteella tehden yhteistyötä yliopistojen, muiden koulutusorganisaatioiden, koulutettavien henkilöstöryhmien, alueen kuntien ja muiden viranomaisten ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on mahdollisimman

pienin kustannuksin tuottaa korkeatasoista koulutusta alueen tarpeista lähtien. Chydenius-Instituutti lähimpänä yhteistyökumppanina mahdollistaa tarkoituksenmukaisen työnjaon pohjalla korkeakoulutasoisten koulutus- ja tutkimuspalvelujen tarjoamisen Keski-Pohjanmaalle.

Opetus

Keski-Pohjanmaan kesäyliopistolla on varsinaista toimintaa päätoimipisteessä Kokkolassa sekä sivutoimipisteessä Pietarsaareissa. Vuoden 1992 aikana opetusta järjestettiin myös Kannuksessa, Toholammilla, Perhossa sekä Evijärvellä.

Päätoimipisteen järjestämät koulutustilaisuudet keräsivät 2691 osallistumista. Avoin korkeakouluopetus keräsi 472 osallistumista, lukiokurssit 361 osallistumista ja ammatillinen täydennyskoulutus 802 osallistumista. Muille kursseille ja tilaisuuksiin osallistumisia kertyi 1056. Pietarsaaren sivutoimipisteessä opetukseen osallistui 321 henkilöä.

Opiskelijarekisteriin päätoimipisteessä vuonna 1992 kirjattiin 1550 henkilöä.

Avoimessa korkeakoulussa järjestettiin vuoden 1992 aikana Vaasan, Turun, Kuopion ja Lapin yliopistojen tutkinto-vaatimusten mukaista opetusta. Arvosanoopetusta annettiin seuraavissa aineissa: julkishallinto (opintokokonaisuus II, Vaasan yliopisto), liikuntalääketiede (approbatur, Kuopion yliopisto), sosiaalipoliitikka ja sosiaalityö (approbatur, Lapin yliopisto) ja kulttuurihistoria (approbatur, Turun yliopisto). Eri arvosanojen ja yliopistollisten koulutusohjelmien erillisiä opintojaksoja on järjestetty seuraavasti: valtiosääntöoikeuden ja finanssioikeuden

Chydenius–Instituutin henkilökunta vuonna 1992

Hallinto

Johtaja Mikko Viitasalo
Osastosihteeri Sonja Granberg

Täydennyskoulutus

Suunnittelija Riitta Huttunen (opetus- ja kasvatustieteiden ala)
Suunnittelija Virpi–Liisa Kykyri (POLKU–projekti) (1.11.1992 alkaen)
Suunnittelija Anne Niemelä (yhteiskunnallinen ala)
Toimistosihteeri Sirpa Loukiainen (1.5.1992 alkaen)

Avoin korkeakoulu

suunnittelija Teija Rosenqvist (18.9.1992 saakka)
suunnittelija Riitta Huttunen (19.9.1992 alkaen)
koulutussuunnittelija Tuija Valkeavaara (1.8.1992 alkaen)
toimistosihteeri Seija Hietanen

Opettajankoulutus

Apulaisprofessori Juhani Aaltola
Amanuenssi Anne Erkkilä

Erityisopettajakoulutus

Kurssinjohtaja Ansaliina Krogerus
Toimistosihteeri Marjatta Kuutsa

Luokanopettajakoulutus

Kurssinjohtaja Markku Suortamo
Apulaisprofessori Eila Asikainen
Toimistosihteeri Irma Hakala
Toimistosihteeri Oili Uusitalo
Yliassistentti Juha Hakala
Päätoiminen tuntiopettaja (kasvatustiede) Helvi Asikainen (1.8.1992 alkaen)
Päätoiminen tuntiopettaja (soitto) Riitta Jalkanen
Lehtori (tekstiilityö) Irmeli Jauho (1.8.1992 alkaen)
Lehtori (kuvaamataito) Ritva Kangas
Lehtori (alkuopetus) Marjaana Leivo
Lehtori (kuvaamataito) Liisa Leskinen (1.8.1992 alkaen)
Lehtori (kasvatustiede) Anna–Maria Lohikoski (1.2.1992 alkaen)
Päätoiminen tuntiopettaja (kuvaamataito) Antti Lokka
Lehtori (liikunta) Ann Christine Mannström (17.1.1992 alkaen)
Päätoiminen tuntiopettaja (soitto) Marita Penttinen

Assistentti Raine Valli (1.9.1992 alkaen)
Lehtori (alkuopetus) Marketta Widjeskog

Tutkimus

Tutkimusjohtaja Leo Granberg (virkavapaana 1.9.1992 alkaen)
Tutkija Eija-Mari Heikkilä (1.11.1992 alkaen)
Tutkija Kari Ilmonen
Tutkija Jouni Kaipainen (vs. tutkimusjohtaja 1.9.1992 alkaen)
Tutkija Kari Kiviniemi
Tutkija Olli Rosenqvist
Tutkija Heikki Susiluoma
Tutkimusassistentti Jaakko Joki (1.9.1992 alkaen)
Tutkimussihteeri Carita Bystedt (31.3.1992 saakka)
Tutkimussihteeri Jaana Okkonen (4.5.-31.8.1992)
Osastosihteeri Marita Mäki
Kirjastosihteeri Päivi Vuorio
Harjoittelija Ari Pöyhtäri (11.5.-10.8.1992)
Harjoittelija Matti Kalliokoski (1.6.-31.8.1992)

Keski-Pohjanmaan kesäyliopisto

Toiminnanjohtaja Outi Aimo-Koivisto
Toimistos sihteeri Irma Hongisto
Toimistos sihteeri Teija Myllymäki

Koulutustilastoja 1992

	Osanottajia	Opetustunteja	Opetuspäiviä	Opintoviikkoja
Opettajankoulutus				
- Luokanopettajien poikkeuskoulutus	109	3150	525	4905
- Luoko -92	16	343	57	400
- Erityisopettajien poikkeuskoulutus	39	1368	152	975
- Erikoistumisopinnot	76	683	102	988
- KK -ohjelma	27	42	7	135
Yhteensä	267	5586	843	7403
Täydennyskoulutus				
- Kurssit/ohjelmat	1294	2102	328	
Avoin korkeakoulu	1024	1397	232	5677
KISKO -projekti	23	454	55	720
Yhteensä	2608	9539	1458	13800

Tutkinnot

- Luokanopettajat	55
- Erityisopettajat	19
	74

Avoin korkeakoulu

Opiskelijat	1024
Alkaneet opintokokonaisuudet, yht.	11
approbatur	8
cum laude approbatur	1
pienemmät kokonaisuudet	2
Jatkuneet (aiemmin alkaneet) opintokokonaisuudet, yht.	8
approbatur	6
cum laude approbatur	2
Opetustunnit	1397
Suoritettut opintoviikot	5677
Valmistuneet arvosanat, yht.	232
approbatur	215
cum laude approbatur	17